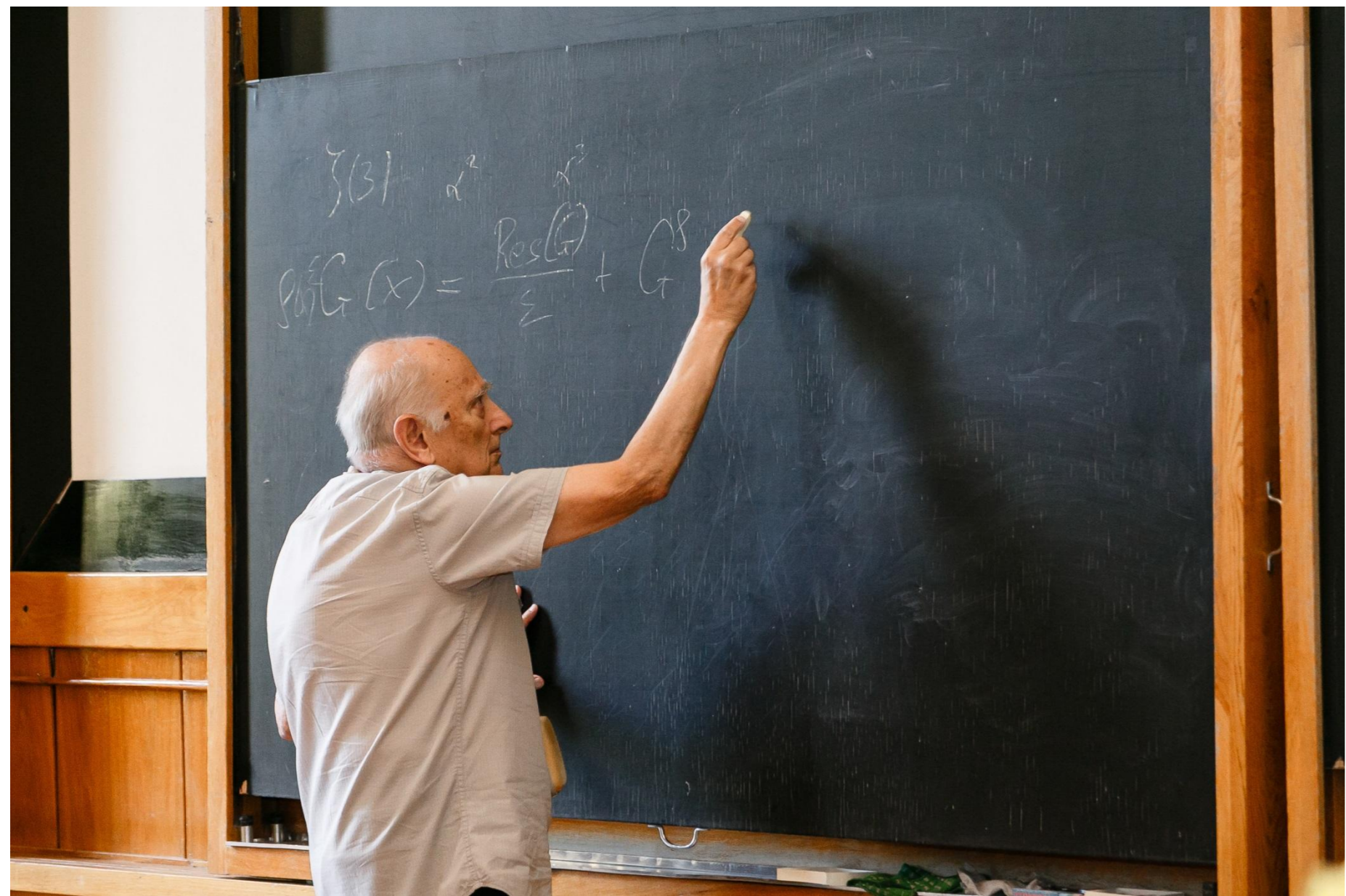

Академик Иван Т. Тодоров

- автор или съавтор на над **250 научни труда**
- автор или съавтор с водещ принос на **11 монографии**, публикувани от Pergamon Press, Addison-Wesley, Kluwer, Springer и др.
- повече от **3000 цитирания** от чуждестранни учени, сред които и от водещи световни експерти
- през 1974 г. на 40-годишна възраст е избран за действителен член на БАН и става **най-младият академик в България**
- носител на **многобройни награди и отличия**:
Национална („Димитровска“) награда – 1971 г.
Орден НРБ втора степен – 1983 г.
Medaille "Francois 1er" du College de France (Paris, 1986)
Орден „Марин Дринов“ – 2003 г.
Хумболдтова изследователска премия – 2003 г.
Орден «Св. св. Кирил и Методий» първа степен – 2005 г.

•за изключителни заслуги за развитието на науката и по случай навършването на 80 години акад. Иван Тодоров е удостоен с **орден „Стара планина“ - първа степен**

КУЛТУРА

Култура - Брой 29 (2821), 24 юли 2015
Екзотична рядкост

Това, което разбрах, е прекрасно, и от него съдя, че и останалото, което не разбрах, също е прекрасно – бил казал Сократ по повод някои неясноти у Хераклит, както ни уверяваха някъде. Така казваме и ние по повод срещата си с книгата на големия български математик и физик акад. Иван Тодоров – „Наука, личности, преживяно“ (УИ „Св. Климент Охридски“, 2014). За нас, хуманитарно настроените читатели, това издание представлява възможност да „топнем пръстче“ в чашата със силна субстанция на модерната физика.

Някога Анри Поанкаре е изказал мнението, че „математиката е начин да се наричат различните неща с едно име“. Действайки в унисон с това гледище, математици, физици, астрономи, химици, биолози и пр. отдадени на научното познание хора в продължение на столетия са мечтали и посвещавали своето земно време на голямата мисия да се обедини цялото познание за естеството на вселената в едно цяло. Единна теория, която би накарала човека да повярва, че действително властва от трона на живата природа и е победил безпросветния мрак, из който разумът се ражда от микроба. Да си обясним вселената е амбициозна задача, още повече да докажем идеите си символно чрез числата. Човечеството винаги се е стремяло към това и продължава с опитите, в което вероятно се крие и висшият смисъл на науката, това вечно продължаващото усилие на търсенето. Четейки за някои от най-знаковите исторически моменти из труда на природо-математическите гении, ние, любопитните читатели, немеем така, както се немее пред великото, пред гигантския подвиг, пред енергията, излъчена от духа, който надмогва всички екзистенциални перипетии по пътя към своите идеални цели. „Наука, личности, преживяно“ представлява „генеалогия“ на хората в този вълнуващ професионален свят, където очите са взрени едновременно нагоре към необятния космос и навътре към микроскопичните измерения на атома. От Галилей до Гротендик, книгата систематизира историческата информация, помагайки на читателя да си представи „родословното дърво“ на гения във физико-математическите дисциплини. Показва ни онези индивиди сред останалите човеци, които са останали в

Отзив за наскоро издадената книга на акад. Иван Тодоров
„Наука, личности, преживяно“
 (Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2014)

историята с названието „велики учени“; и освен, че ни информира за техните открития с мярката на точния детайл, тя ни ги представя в професионален, етнически, религиозен и политически план. Което вече е голям залог за качествата на една книга.

Настоящото издание е научно в широкия смисъл, то не е изпълнено с трактати или нещо подобно. Своеобразен сборник от статии, книгата не представлява нови виждания или концепции, а задава определен контекст, върху който да мислим дейността на учениците. Авторът ни внушава силно усещане за тягата, която води гения, амбициозния, интуитивно вярващия. Онзи ритъм на ежедневието, който ден след ден тласка към прозренията, постоянната себеактуализация на будния ум, определяща самия процес на научния труд като по-вълнуващ за широката публика от откритията и физическите продукти на конкретната дисциплина. В този смисъл – представяйки личностите и „преживяното“ от автора като човек, живял големите постижения на физиката и математиката – книгата разказва, а разказвайки, тя съвсем осезаемо добива белетристичен глас. Особено след главата „Какво стана? (разказ на бащата с добавки от майката)“, пръстените на композицията в „Наука, личности, преживяно“ се затварят и нареждат разказвача като един от героите на това документално повествование. Виждаме у него учения от висок калибър, който присъства в залата на световните конференции заедно с големите на своето време. Той не е просто документалист, а обитател на престижните институти. Глас, който спокойно може да разказва като свидетел от задната седалка за „мършавата фигура“ на пътуващия в институтската лимузина Курт Гьодел. Със своята последна част, където книгата засяга житейския път на акад. Тодоров, текстът се окръгля и придобива своята цялост. Заработва като един литературен механизъм, който се промъква в съзнанието на читателя, монтира се там и оставя последния в ступор от свирепия реализъм.

Настоящата книга е явление за една литературна традиция като българската, където подобни жанрови хибриди са екзотична рядкост. Повече от всякога, тази традиция има нуждата да диша с пълни гърди и да приема смелите, но безспорно качествени регистрации. „Наука, личности, преживяно“ е всичко това; тя е, впрочем, и повече...

Стоян Ненов